

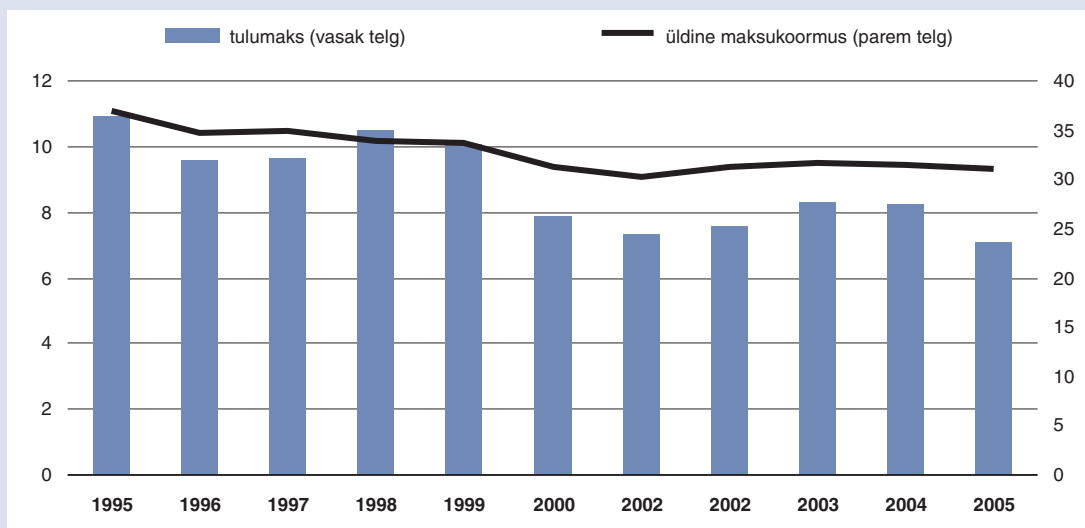
ÜLDINE MAKSUKOORMUS STABIILNE VAATAMATA TULUMAKSUREFORMILE

Eesti valitsus on kogu taasiseseisvumise aja püüdnud hoida üldist maksukoormust võimalikult madalana. Kui 1995. aastal oli maksukoormus 37%, on see praeguseks langenud 31%ni SKP suhtes. Samas võib selgelt täheldada püüdu maksustada vähem sissetulekuid ja rohkem tarbimist. Üldise maksukoormuse vähendamine ongi johtunud just üksikisiku ja ettevõtte tulumaksu alandamisest (vt joonis a).

Alates 1994. aastast hakkas nii üksikisikutele kui äriühingutele kehtima ühesugune 26%ne tulumaksumäär. Hiljem on tulumaksusüsteemi kaks korda jõuliselt reformitud. Aastast 2000 jõustus kord, mille järgi äriühingu kasumist maksustati ainult dividendidena välja võetav osa.¹ 2005. aastal alustas valitsus äriühingu ja üksikisiku tulumaksu määra kärpimisega, seades eesmärgiks alanda see kolme aastaga 20%ni.

Kindlustamaks eelarve tasakaalu pikendas 2005. aasta kevadel võimule tulnud uus valitsuskoalitsioon tulumaksu langetamise perioodi küll 2009. aastani, kuid eesmärk jäi samaks ja näiteks 2006. aasta alguseks oli tulumaksu määr alanenud 23%ni. Üldine maksumäär ei ole seejuures praktiliselt üldse alanenud seetõttu, et valitsus on suurendanud tarbimismakse.

Ühelt poolt tuleneb see vajadusest viia kütuse ja tubakatoodete aktsiisimäärad aastaks 2010 Euroopa Liidu miinumtasemele.² Sellest eesmärgist lähtuvalt tõsteti 2005. aastal tubakaaktsiisi määrasid. Lisaks suurendati samal aastal ka alkoholiaktsiisi määrasid. Tarbimismaksudest laekuva tulu kasvu on aastatel 2005–2006 toetanud ka tugev sisenõudlus. Seetõttu püsib üldine maksukoormus tegelikult maksukärbete eelsel, s.o 2004. aasta tasemel (vt joonis a).

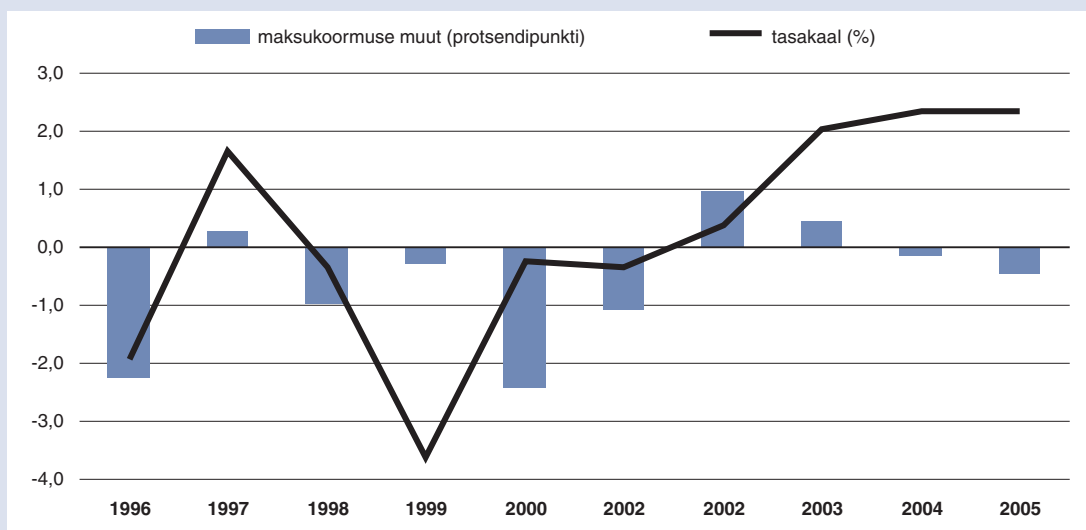

Joonis a. Üldine maksukoormus ning üksikisiku ja ettevõtte tulumaksu laekumine aastatel 1995–2005 (% SKP suhtes)

¹ Asjaolu, et jaotamata kasumit ei maksustata, on mõnikord ekslikult tõlgendatud ettevõtte tulumaksu kui sellise puudumisega üldse. Tegelikult on siiski tegu vaid maksustamise edasilükkamisega.

² Vt "Riigi eelarvestrateegia 2007–2010". 31. mai 2006 (<http://www.fin.ee/res2007>).

Ehkki see ei ole olnud omaette eesmärk, kuulub Eesti kolme-nejja madalaima maksukoormusega Euroopa Liidu liikmesriigi hulka. Maksude kärpimine on alati olnud seotud valitsuse võimega ohjata kulude kasvu. Ka tulumaksumäärade alandamise ajal ei ole valitsussektori eelarve tasakaal halvenenud, vaid ülejääk on isegi suurem kui enne tulumaksude alandamist (vt joonis b).

Joonis b. Koondeelarve tasakaal ja üldise maksukoormuse muutumine aastatel 1996–2005 (% SKP suhtes)